

Protokół ze spotkania „IV Warsztaty Karoteki MeSH” zorganizowanego w Krakowie przez Bibliotekę Medyczną CM UJ w dniach 19-20 stycznia 2006 r.

W warsztatach udział wzięli :

1.	<u>Julita Łobaczewska</u>	AM Białystok
2.	<u>Anna Markowska</u>	AM Bydgoszcz
3.	<u>Aneta Świtaj</u>	AM Gdańsk
4.	<u>Irena Noga</u>	ŚAM Katowice
5.	<u>Krystyna Sanetra</u>	Biblioteka Jagiellońska Kraków
6.	<u>Katarzyna Sokołowska</u>	
7.	<u>Dyr. Ewa Busse-Turczyńska</u>	AM Lublin
8.	<u>Ewa Miszczak</u>	Instytut Medycyny Pracy Łódź
9.	<u>Maria Jakubowska</u>	UM Łódź
10.	<u>Witold Kozakiewicz</u>	
11.	<u>Dyr. Aniela Piotrowicz</u>	AM Poznań
12.	<u>Ewa Grządzielewska</u>	
13.	<u>Magdalena Kotlarek-Naskręt</u>	
14.	<u>Olga Wójcik</u>	
15.	<u>Agnieszka Seń</u>	AM Szczecin
16.	<u>Katarzyna Węglarczyk</u>	
17.	<u>Ewa Poniatowska</u>	AM Warszawa
18.	<u>Barbara Wójcik</u>	
19.	<u>Maria Burchard</u>	Centrum Warszawa
20.	<u>Anna Hallay</u>	
21.	<u>Bożena Rogoźnicka</u>	

22.	<u>Tomasz Kamiński</u>	GBL Warszawa
23.	<u>Maria Karkosch</u>	AM Wrocław
24.	<u>Małgorzata Kuczkowska</u>	
25.	<u>Piotr Krzyżaniak</u>	Firma PK.com Poznań
26.	Krzysztof Henne	Max Elektronik S.A.

Ze strony gospodarzy :		
1.	<u>Dyr. Anna Uryga</u>	CM UJ Kraków
2.	<u>Elżbieta Bohatkiewicz</u>	
3.	<u>Maria Chatłas</u>	
4.	<u>Jolanta Cieśla</u>	
5.	<u>Krystyna Jenner</u>	
6.	<u>Alicja Krzyk</u>	
7.	<u>Agata Kubik</u>	
8.	<u>Urszula Niewiara</u>	
9.	<u>Lucjan Stalmach</u>	

I dzień Warsztatów - program

Sesja przedpołudniowa
Prowadzenie Anna Uryga

Współpraca z NUKAT

1. Powitanie i otwarcie IV Warsztatów MeSH-PL (*A. Uryga*)
2. Biblioteki Medyczne w NUKAT (*M. Burchard, B. Rogóżnicka – NUKAT*)
3. Wydarzenia 2005 r., rozpoczęcie procesu współkatalogowania w NUKAT; problemy, które wymagają dalszych rozwiązań (*Kraków, Łódź, Gdańsk*)
  - a. przystąpienie do NUKAT – procedury i ustalenia związane z rozpoczęciem współpracy z NUKAT;
  - b. współkatalogowanie w NUKAT (konieczność wypracowania wspólnych ustaleń dotyczących indeksowania – zasygnalizowanie tematu sesji popołudniowej)
  - c. stan zaawansowania prac związanych z rozpoczęciem indeksowania w NUKAT
  - d. problemy związane z przystąpieniem do współkatalogowania
  - e. próba podsumowania korzyści/trudności pojawiających się w pracy
4. Dyskusja

Sesja popołudniowa
Prowadzenie Anna Uryga

Problemy Kartoteki MeSH-PL

5. Obsługa techniczna i administracyjna kartoteki MeSH-PL w 2005 r. i plany na 2006 r. (*P. Krzyżaniak – Poznań*) (*A. Hallay – NUKAT*):
  - ✓ procedury aktualizacji kartoteki MeSH-PL do wersji 2006 r. w świetle współpracy kartoteki z katalogiem centralnym NUKAT;
  - ✓ doświadczenia związane ze współpracą kartoteki MeSH-PL z systemami bibliotecznymi HORIZON, ALEPH, VIRTUA, PROLIB;
  - ✓ procedury techniczno-organizacyjne dla obsługi haseł Kartoteki MeSH w NUKAT.
6. Merytoryczne opracowanie kartoteki MeSH-PL w 2005 r. - (*A. Piotrowicz – Poznań*)
  - ✓ hierarchia źródeł przy wyborze haseł oraz role konsultantów dziedzinowych
  - ✓ procedura zmiany hasła przyjętego
  - ✓ dodatkowe zasady stosowane w okresie rocznej aktualizacji
  - ✓ uwarunkowania techniczne wpływające na kształt kartoteki:
    - metody zapobiegania powtórzeniom terminów w kartotece oraz narzędzie kontrolujące wprowadzanie danych do kartoteki;
    - zasady stosowania dopowiedzeń i skrótów (wg wcześniejszych ustaleń);
    - długość hasła (przyjętego, odrzuconych);
    - konieczność pozostawiania dawnej wersji hasła (np. hasła z Tezaurusu GBL)

Dyskusja

7. Propozycje zmian w tłumaczeniu określników - (*E. Busse-Turczyńska- Lublin*)

Dyskusja i ustalenia
Biblioteka Medyczna CM UJ

Zasady katalogowania przy pomocy MeSH

8. Metodologia indeksowania (sporządzanie charakterystyki treściowej w świetle zaleceń NLM) - (E. Bohatkiewicz – Kraków) – *pokaz został przeniesiony na drugi dzień warsztatów*

Panel włączający Uczestników do dyskusji:

- prezentacja problemów
- komentarze i dyskusja
- ustalenia
- problematyczne kwestie

Protokół z I dnia Warsztatów

Dyr. Anna Uryga powitała Gości i wprowadziła w bieżącą problematykę prac nad Kartoteką MeSH-PL, następnie w krótkim pokazie zaprezentowała kalendarium działań i wydarzeń od poprzednich warsztatów ([link1](#)).

Pani M. Burchard omówiła ogólnie zagadnienia związane z przystąpieniem do NUKAT bibliotek medycznych, po czym p. B. Rogoźnicka dzięki połączeniu on-line z bazą NUKAT przedstawiła język MeSH jako trzeci język informacyjno-wyszukiwawczy w Katalogu Centralnym i omówiła zalety dla użytkownika (np. lokalizacja dokumentu na poziomie egzemplarza). Poruszono także problem błędów w procedurze podwiązywania rekordów khw i procedurę postępowania z rekordami w statusie „error”. Zaznacza się pilna potrzeba wypracowania procedury poprawy błędów pojawiających się przy wgrywaniu niektórych nowych rekordów z Kartoteki – tzw. konflikt 4XX/5XX.

Przedstawiciel Biblioteki UM w Łodzi - która przystąpiła do współpracy z NUKAT - p. M. Jakubowska omówiła nowy proces opracowania dokumentów oraz bieżące problemy tego ośrodka: konieczność przejścia na wersję polsko-angielską w charakterystyce treściowej oraz dwutorowe codzienne aktualizowanie bazy (pobieranie danych z kartoteki MeSH-PL i z NUKAT) ([link2](#)). Zadała również pytanie o rekordy potrzebne do opisu prac doktorskich.

M. Burchard w odpowiedzi zasugerowała, aby uprościć procedurę stosowaną w Łodzi i przejść całkowicie na wersję rekordów z NUKAT. Hasła potrzebne do opracowania prac doktorskich należy traktować tak samo, jak pozostałe hasła przedmiotowe i hasła formalne i zamawiać je poprzez NUKAT.

A. Świtaj z BG AM Gdańsk w krótkiej prezentacji pokazała bardzo dobrą współpracę z NUKAT, jedyny bieżący problem do rozwiązania to kodowanie polskich znaków ([link3](#)).

Materiał przygotowany przez zespół opracowania rzeczowego z BMCMUJ nie został zaprezentowany z uwagi na brak czasu ([link4](#))

Sesja popołudniowa

Omówiono procedury aktualizacji Kartoteki MeSH-PL do wersji 2006 r., P. Krzyżaniak zobowiązał się do przeprowadzenia aktualizacji w dniach 4-5 lutego 2006r. wraz z rozesłaniem raportu zmian. Zasugerował również, aby dla innych systemów w przyszłości – uruchomić ścieżkę pobierania rekordów poprzez NUKAT. Inne problemy Kartoteki: hasła muszą być wpisywane z klawiatury (a nie wklejane,

gdyż powoduje to błędy). A. Uryga wyraziła prośbę o dołożenie w rekordach Kartoteki pól na nazwę i numer CAS; usunięcie szcztankowych adnotacji pochodzących z pól 667 i 680, rozszerzenie okienek formularza. W trakcie dyskusji podjęto również problem notacji wprowadzania i modyfikacji haseł wzorcowych w Kartotece MeSH-PL (P.Krzyżaniak zaproponował zainstalowanie tzw. „support system” do komunikacji między autorami i walidatorami). Część zgłoszonych postulatów została prawie natychmiast rozwiązana zgodnie z oczekiwaniami, inne wymagają dalszych ustaleń.

Osobne zagadnienia stanowią pytania postawione przez A. Urygę - P. Krzyżaniakowi odnośnie warunków technologicznych stworzonych przez firmę PK.com kartotece MeSH-PL (miejsce, pojemność, zabezpieczenia serwera oraz zabezpieczenie danych dla poszczególnych systemów bibliotecznych) oraz trybu administracji (kontakt, bieżące reagowanie na pojawiające się problemy). W odpowiedzi P.Krzyżaniak zapewnił, że warunki technologiczne dla bazy Kartoteka MeSH-PL są właściwe i wystarczające oraz zaproponował dodatkowe ułatwienia w komunikacji między użytkownikami a administratorem systemu.

W drugiej części sesji popołudniowej - Pani A. Piotrowicz zaprezentowała problemy i trudności pojawiające się w pracy nad Kartoteką ([link5](#)) oraz odniosła się do najważniejszych aktualnie zagadnień np. procedury zmiany hasła przyjętego, hierarchii źródeł oraz roli konsultantów dziedzinowych. Zwróciła również uwagę na zbyt dużą liczbę terminów odrzuconych oraz długie, graniczące z definicją hasła. Dyskusja:

M. Burchard i B. Rogoźnicka: obecna sytuacja jest analogiczna do prac nad językiem KABA sprzed kilku lat, należy spisać i opublikować reguły pomocne w pracy nad adaptacją Kartoteki.

M. Jakubowska w odpowiedzi na wzmiankę pani A. P. o dyskusji dotyczącej terminów *zakażenie* i *zarażenie* podkreśliła, że w tym przypadku powinno zdecydować stanowisko odpowiednich towarzystw naukowych.

I. Noga w odpowiedzi na apel pani A. Piotrowicz o pozostawianie w rekordach dawnych haseł GBL zauważyła, że w systemie Aleph rekordy bibliograficzne są podwiązywane również do haseł odrzuconych, więc hasła nieodpowiednie należałoby usuwać.

M. Jakubowska dodała, że nie powinno się przenosić znaczenia wypływającego z definicji do deskryptora lub askryptorów.

W związku z tym, iż pokazane przykłady bezpośrednio łączyły się z praktyką zespołu krakowskiego A.Uryga podkreśliła konieczność bliższego przyjrzenia się rolom deskryptorów, askryptorów, a co za tym idzie całemu arsenalowi leksykograficznemu. Zaproponowała dodanie funkcji desygnacji terminów do czasu uzgodnionej walidacji. Dobrze by było zachować w rekordzie dokumentację różnic w stanowiskach i notację autorstwa.

Najważniejszym wnioskiem z tej dyskusji jest natychmiastowa konieczność opracowania reguł i wytycznych dla osób pracujących przy adaptacji Kartoteki.

Na zakończenie E. Busse-Turczyńska przedstawiła pokaz ([link6](#)) dotyczący różnic w tłumaczeniu określników i propozycje zmian. W trakcie dyskusji M.Burchard zasygnalizowała potrzebę dużej ostrożności w podejściu do kwestii określników. Kwestia zaktualizowania formy przyjętej dla poszczególnych określników wymaga porozumienia i ostatecznego rozstrzygnięcia. W odpowiedzi na prośby z kilku ośrodków P. Krzyżaniak zobowiązał się do podwiązania rekordów zawierających Scope Note do określników w Kartotece.

Ustalenia, wnioski i podsumowania

1. Podsumowanie pierwszego dnia IV Warsztatów MeSH-PL.
2. Udostępnienie kartoteki MeSH użytkownikom zewnętrznym – zarys problemów, propozycje i prezentacja rozwiązań - (A.Piotrowicz, P.Krzyżaniak - Poznań)
3. *Pułapki terminologiczne w świetle udostępnienia Kartoteki MeSH-PL* - (M. Sieradzka-Fleituch – Kraków)
4. Podsumowanie problematyki i uwagi ze strony zaproszonego gościa:
Prof. dra hab. W. Babika (Instytut Informacji Naukowej UJ Kraków)
5. Dyskusja
6. Podsumowanie i zamknięcie IV Warsztatów MeSH-PL.

Podziękowania dla gości i organizatorów.
Zakończenie Warsztatów.

Protokół z II dnia Warsztatów

Prezentacja E. Bohatkiewicz ([link7](#)) zarysowała reguły indeksowania według NLM i kwestie wymagające ustalenia w polskich bibliotekach medycznych, zwłaszcza w świetle rozpoczynającego się współkatalogowania w bazie NUKAT. Szybkich ustaleń wymaga stosowanie terminów odnoszących się do specjalizacji, typów publikacji oraz sprawa szczegółowości indeksowania. Problemy podniesione podczas prezentacji uświadomiły uczestnikom konieczność poddania ich głębszej analizie i wniosły postulat zorganizowania wspólnych szkoleń.

M. Burchard odnosząc się do poruszanych kwestii - jeszcze raz podkreśliła konieczność wypracowania wspólnych zasad i opublikowania ich jako wiążącą instrukcję. Zwróciła też uwagę na potrzebę przyjmowania rozwiązań uniwersalnych i zgodnych z formatem oraz na styl pracy w NUKAT wymagający akceptacji dla wyboru haseł dokonanego przez innego bibliotekarza.

A. Piotrowicz i P. Krzyżaniak zaprezentowali wersję demonstracyjną wejścia do Kartoteki MeSH-PL pod kątem udostępnienia jej użytkownikom zewnętrznym. A. Piotrowicz podkreśliła nacisk ze strony wydawnictw na Bibliotekę AM w Poznaniu o udostępnienie Kartoteki.

Pokaz wywołał dyskusję, w której ośrodek krakowski prezentował stanowisko, że najpierw należy uporządkować kwestie własności Kartoteki poprzez zawiązanie Konsorcjum MeSH-PL. Z uwagi na liczne rozbieżności stanowisk doszło do porozumienia co do szerokiego udostępnienia jedynie polskich terminów przyjętych wraz z formularzem do zgłaszania sugestii przez użytkowników zewnętrznych. Pani A. Piotrowicz przygotowuje odpowiednią, tymczasową informację dla użytkowników, która uwidoczni biblioteki medyczne jako autorów i właścicieli Kartoteki. Ostateczny kształt tego portalu będzie jeszcze przedmiotem dyskusji na drodze elektronicznej.

Wystąpienia planowane w pkt.3 i 4 nie odbyły się z powodu nieobecności prelegentów.

Dyr. A. Uryga podziękowała za udział w Warsztatach wszystkim Uczestnikom.
Na tym zakończono spotkanie.

*Protokół sporządziła Jolanta Cieśla
Biblioteka Medyczna CMUJ
Kraków, 31.01.2006*